

تعریف واژه‌های کلیدی به‌کاررفته در سیاست‌های کلی، ابلاغی مقام معظم رهبری

مجری: دکتر محمدحسین نیکنام

گروه: سلامت و همکاری های بین الملل

سال شروع: ۱۳۹۴

سال پایان: ۱۳۹۵

چکیده

مقدمه

با توجه به اهمیت سیاست‌های کلی سلامت، ابلاغی مقام معظم رهبری و لزوم ارائه تعریفی واحد از مفاهیم و واژگان به‌کاررفته در این سیاست‌ها مقرر شد کمیته ویژه‌ای در فرهنگستان علوم پزشکی با هدف تعریف، تدوین و اصلاح واژگان حوزه سلامت تشکیل شده و پروژه‌های را به‌منظور بررسی تعاریف لغات به‌کاررفته در سیاست‌های کلی سلامت تنظیم نماید. هرچند تعاریف برخی از واژگان به‌کاررفته در سند مذکور پیش‌ازاین در بعضی منابع و پژوهش‌های دیگر آمده است، بااین‌وجود به‌منظور دستیابی به تعریفی واحد، درکی روشن و زبانی مشترک از این مفاهیم که مورد استفاده تمامی ذی‌نفعان در اجرای برنامه‌های عملیاتی خود قرار گیرد، ارائه واژگان و تعاریف مصوب فرهنگستان علوم پزشکی در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد.

روش‌شناسی

در گام نخست طی جلساتی با حضور نمایندگان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگستان علوم پزشکی و مؤسسه ملی سلامت فهرستی از واژه‌های منتخب تهیه شد. پس از نهایی شدن فهرست، متون موجود، پژوهش‌های مشابه و اسناد بین‌المللی که به تعریف واژگان به‌کاررفته در حوزه سلامت پرداخته، بررسی شدند. سپس معادل انگلیسی و تعاریف متعدد واژگان کلیدی به‌کاررفته در سیاست‌های کلی سلامت از منابع داخلی و خارجی در دسترس استخراج شد. در گام بعد در کمیته‌ای که به همین منظور تشکیل شد، تعاریف موجود در اسناد داخلی و بین‌المللی مورد بررسی قرار گرفت. این کمیته در جلسات متعدد به تدوین، تعریف و اصلاح واژگان موجود حوزه سلامت پرداخت. علاوه بر این برخی مفاهیم حوزه سلامت که مبتنی بر دیدگاه‌های ایرانی اسلامی است به تعاریف موجود افزوده شد. در نهایت ضمن جمع‌بندی تعاریف موجود، جامع‌ترین و بهترین تعاریف گزینش شد. گزارش طرح با استفاده از نظرات اعضای این کمیته آماده شد و گزارش نهایی مشتمل بر ارائه تعریف واحد و مورد تصویب فرهنگستان علوم پزشکی، از مفاهیم به‌کاررفته در سیاست‌های کلی سلامت تدوین شد.

یافته‌ها

این طرح استخراج واژگان کلیدی مرتبط با حوزه سلامت در متن سیاست‌های کلی نظام سلامت ابلاغی مقام معظم رهبری، جمع‌آوری معادل انگلیسی واژگان کلیدی به‌کاررفته در سیاست‌های کلی سلامت، جمع‌آوری و بررسی تعاریف موجود در منابع معتبر داخلی و اسناد سازمان جهانی بهداشت، تطبیق تعاریف موجود با الگوهای اسلامی ایرانی و نهایتاً ارائه تعاریف مصوب فرهنگستان علوم پزشکی برای واژگان برگزیده است.

بحث و نتیجه‌گیری

تدوین و انتشار واژه‌نامه امری است که از دیرباز و در کشورهای مختلف انجام شده است. در حوزه سلامت و پزشکی واژه‌نامه‌های متعدد بین‌المللی منتشر شده است ولی در ایران واژه‌نامه‌های محدودی در حوزه‌های تخصصی پزشکی به چاپ رسیده است. واژه‌های کلیدی به کاررفته در سیاست‌های کلی، ابلاغی مقام معظم رهبری برای ارائه به نهادهای ذی‌ربط و سایر ذی‌نفعان می‌تواند به‌عنوان یک واژه‌نامه مرجع مناسب مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه: سیاست‌های کلی سلامت، مقام معظم رهبری، واژگان کلیدی، تعریف واژه، واژه‌گزینی